Додаток №1
до наказу Барського ліцею №4
від 29.08.2025 № 167

Положення
про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми

1. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає механізми запобігання, виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти в Барському ліцеї №4

1.2. Положення розроблено відповідно до частини шостої статті 10 Закону України «Про охорону дитинства» та постанови КМУ від 4 червня 2025 р. № 658, Сімейного кодексу України, «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми» інших нормативно-правових актів.

1.3. Основною метою Положення є забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поводження з дітьми та створення безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та жорстокого поводження з дитиною, запровадження системи інформування про випадки (або підозру на випадки) насильства та жорстокого поводження з дітьми, а також забезпечення оперативного їх розгляду та реагування на них.

1.4. Основні завдання щодо захисту від різних форм насильства та жорстокого поводження в закладах освіти:

- здійснення аналізу ситуації у закладі освіти (фізичного та емоційно-психологічного середовища);
- вироблення офіційної позиції закладу освіти щодо усіх форм насильства та інформування про неї всіх учасників освітнього процесу;
- запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- формування в працівників Барського ліцею №4 відповідального ставлення до недопущення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поводження з дітьми у всіх сферах діяльності;
- визначення обов'язків та відповідальності учасників освітнього процесу щодо створення та дотримання безпечної поведінки в закладі освіти;
- забезпечення оперативного інформування уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та служби у справах дітей про випадки вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми;

1.5. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу.

2. Заходи щодо запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми

2.1. З метою унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми суб'єктом роботи з дітьми та молоддю повинно бути забезпечено впровадження таких основних заходів:

1) превентивні заходи:

затвердження Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми;

інформування дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників суб'єкта роботи з дітьми та молоддю з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми в діяльності суб'єкта роботи з дітьми та молоддю, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації;
врахування ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми під час прийому на роботу працівників суб'єктів роботи з дітьми та молоддю;
2) заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:
організація доступних та безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;
оперативне реагування за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми у суб'єкті роботи з дітьми та молоддю (далі - повідомлення);
3) заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:
організація тренінгів, інших навчальних заходів для працівників суб'єкта роботи з дітьми та молоддю та інших фахівців, які контактують з дітьми;
організація інформаційних сесій для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення);
залучення батьків, інших законних представників дитини (проведення батьківських зборів, розповсюдження інформаційних матеріалів);
4) заходи з моніторингу та оцінки виконання програми:
регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);
збір інформації для зворотного зв'язку (анкетування дітей, батьків, персоналу);
аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства для запобігання повторенню);
5) заходи з інформування (розміщення у доступних місцях для дітей та батьків, інших законних представників інформаційних матеріалів (плакатів, брошур із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

3. Порядок дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми

3.1. Директор Барського ліцею №4:

сприяє створенню безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та жорстокого поводження з дитиною;

забезпечує здійснення заходів із ознайомлення працівників ліцею, інших фахівців, які контактують із дітьми, із Положенням про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми до початку їх роботи з дітьми, але у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи;

розглядає усні та письмові повідомлення протягом однієї доби з дня надходження, забезпечує функціонування механізму подання повідомлень;

у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє про це батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), письмово повідомляє уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей, а

також вживає заходів відповідно до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах»;

сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб;

визначає відповідальну особу для здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, яка реєструватиме повідомлення, що надійшло, в журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечуватиме його підготовку до розгляду;

забезпечує проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для дітей, батьків або інших законних представників дитини, ліцею з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми;

взаємодіє із службами у справах дітей, центрами соціальних служб, закладами освіти, охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми;

забороняє працювати у контакті з дітьми особам, інформацію про яких внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи;

під час працевлаштування осіб, які мають безпосередній або опосередкований контакт із дітьми, проводить опитування, яке може включати запитання ситуаційного характеру щодо насильства або жорстокого поводження з дитиною, із метою виявлення можливої схильності особи до агресії, насильницької поведінки, жорстокого поводження.

3.2. Педагогічні та інші працівники Барського ліцею №4 в разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;

надати в разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції;

повідомити адміністрацію ліцею та одному з батьків або іншим законним представникам дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитині, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, про виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

3.3. Відповідальна особа для здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми в Барському ліцеї №4;

1) інформує дітей та їх батьків або інших законних представників дитини, працівників ліцею про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки;

2) забезпечує функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення;

3) реєструє повідомлення, що надійшло, в журнал обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечує його підготовку до розгляду до Типової програми.

3.4. Працівники психологічної служби Барського ліцею №4:
1) забезпечують інформування працівників з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми (далі - інформування), що передбачають такі напрями (теми):
розпізнавання фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства;
методи профілактики булінгу серед дітей;
використання ненасильницьких методів спілкування та управління конфліктами;
надання першої психологічної допомоги дітям, які постраждали від насильства та жорстокого поводження з дітьми;
порядок дій у разі виявлення випадків насильства або підозри щодо їх наявності;
дотримання правових норм щодо захисту дітей від насильства;

2) розробляють та поширюють інформаційні матеріали з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми шляхом розміщення на інформаційних стендах у приміщенні Барського ліцею №4;
3) розповсюджують інформаційні матеріали серед працівників, дітей, їх батьків або інших законних представників дитини у формі буклетів (листівок), надсилають через батьківські, учнівські групи в месенджерах;
4) подають матеріали про проведені заходи для розміщення на офіційному веб-сайті та сторінці Барського ліцею №4 в соціальних мережах відповідальним особам за ведення соціальних мереж;
5) проводять інформаційно-просвітницькі заходи з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми серед педагогічних працівників, батьків та здобувачів освіти;
6) проводять щорічні інформаційні кампанії, тематичні тижні, приурочені питанням унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
7) використовують мультимедійні матеріали (відеоролики, презентації, інтерактивні платформи) для інформування дітей у цікавій та доступній формі щодо неприпустимості насильства та жорстокого поводження;
8) ознайомлюють учасників освітнього процесу з ознаками та формами насильства та жорстокого поводження, процедурою повідомлення про насильство та жорстоке поводження, алгоритмом дій у разі виявлення насильства, способами та механізмами отримання допомоги, можливими наслідками для особами, яка вчинила насильство або жорстоке поводження;
9) співпрацюють з громадськими організаціями, які можуть поділитися досвідом і порадами щодо запобігання насильству та жорстокого поводження;
10) перенаправляють у випадку виявлення ознак, які свідчать про вчинення насильства до відповідних служб, організацій.

4. Відповідальність осіб, причетних до насильства, жорстокого поводження з дітьми
4.1. Особи, які вчинили насильство та/або виявили жорстокість по відношенню до здобувачів освіти, притягуються до відповідальності, згідно з чинним законодавством;

4.2. Не повідомлення директором ліцею уповноваженим підрозділам органам Національної поліції України про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми тягне за собою відповідальність з гідно з чинним законодавством.

5. Прикінцеві положення:

5.1. Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Барському ліцеї №4 затверджується наказом директора ліцею та є обов'язковими до виконання всіма учасниками освітнього процесу;

5.2. Положення набуває чинності в день його оприлюднення;

5.3. оприлюднення документа має відбутися таким чином, щоб він був доступний усім учасникам освітнього процесу, наприклад, через його розміщення на сайті закладу освіти.